

Súd: Najvyšší správny súd Slovenskej republiky
Spisová značka: 5Snz/1/2023
Identifikačné číslo spisu: 7021200710
Dátum vydania rozhodnutia: 13. apríla 2023
Meno a priezvisko: JUDr. Juraj Vališ
Funkcia: predseda senátu, sudca spravodajca
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2023:7021200710.1

UZNESENIE

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: F. Z., O. XX. L. XXXX, V. T. XXX, U., proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom ul. 29 augusta 8-10, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 439-2/2019 BA zo dňa 18. januára 2019, v konaní o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 6Sa/23/2021-42 zo dňa 30. novembra 2022, konajúc o námietke zaujatosti vznesenej žalobcom voči sudcom Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky JUDr. Virole Takáčovej, PhD., JUDr. Michalovi Matulníkovi, PhD. a Mgr. Michalovi Novotnému, takto

r o z h o d o l :

Sudcovia Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky JUDr. Viola Takáčová, PhD., JUDr. Michal Matulník, PhD. a Mgr. Michal Novotný n i e s ú v y l ú č e n í z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Najvyššom správnom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 6Ssk/41/2023.

O d ô v o d n e n i e

1. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 6Sa/23/2021-42 zo dňa 30. novembra 2022 (ďalej len „napadnutý rozsudok“) postupom podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej „S.s.p.“ alebo „Správny súdny poriadok“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 439-2/2019 BA zo dňa 18. januára 2019. Napadnutý rozsudok je v poradí druhým rozsudkom vydaným krajským súdom v prejednávanej veci po tom, ako bol prvý rozsudok č. k. 1Sa/5/2019-101 zo dňa 17. decembra 2020 na základe kasačnej sťažnosti podanej žalovanou zrušený rozsudkom Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší správny súd“) sp. zn. 7Sžsk/30/2021 zo dňa 27. septembra 2021.

2. Proti napadnutému rozsudku krajského súdu podal žalobca kasačnú sťažnosť z dôvodov podľa § 440 ods. 1 písm. f) a g) S.s.p., navrhujúc napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie.

3. Krajský súd vec predložil najvyššiemu správnomu súdu na rozhodnutie o kasačnej sťažnosti. Vec bola pridelená na rozhodnutie senátu číslo 6 pod sp. zn. 6Ssk/41/2023.

4. Podaním zo dňa 05. apríla 2023 sťažovateľ vzniesol námietku zaujatosti voči sudcom najvyššieho správneho súdu JUDr. Virole Takáčovej, PhD., JUDr. Michalovi Matulníkovi, PhD. a Mgr. Michalovi Novotnému, ktorú odôvodnil tým, že uvedení sudcovia už raz v danej veci rozhodovali o kasačnej sťažnosti podanej žalovanou voči rozsudku krajského súdu č. k. 1Sa/5/2019-101 zo dňa 17. decembra 2020, ktorej vyhovel. Bol toho názoru, že konajúci sudcovia sa pri rozhodovaní dopustili takých pochybení, ktoré mali za následok arbitrárnosť rozsudku sp. zn. 7Sžsk/30/2021 zo dňa 27. septembra 2021. Tie zhrnul v kasačnej sťažnosti podanej voči napadnutému rozsudku krajského súdu, na ktorú odkázal. Dôvodil, že s ohľadom na uvedené má pochybnosti o zachovaní si objektivity zo strany sudcov konajúcich o podanej kasačnej sťažnosti voči napadnutému rozsudku krajského súdu.

5. Sudkyňa najvyššieho správneho súdu JUDr. Viola Takáčová, PhD. sa k uvedenej námietke zaujatosti vznesenej sťažovateľom vyjadrila tak, že sťažovateľa nepozná. Jeho kasačná sťažnosť bola pridelená senátu číslo 6 podľa rozvrhu práce na kalendárny rok 2023. Zároveň uviedla, že nesúhlasí, aby bola z konania a rozhodovania veci vylúčená.

6. Sudca najvyššieho správneho súdu JUDr. Michal Matulník, PhD. sa k uvedenej námietke zaujatosti vznesenej sťažovateľom vyjadril tak, že nemá pomer k veci ani k účastníkom konania, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní, resp. tieto osoby nepozná.

7. Sudca najvyššieho správneho súdu Mgr. Michal Novotný k uvedenej námietke zaujatosti vznesenej sťažovateľom uviedol, že podľa rozvrhu práce na kalendárny rok 2023 nie je členom senátu číslo 6, ktorý má o podanej kasačnej sťažnosti konať a rozhodovať, a preto nebude zákonným sudcom vo veci vedenej na najvyššom správnom súde pod sp. zn. 6Ssk/41/2023.

8. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky posúdil námietku zaujatosti vznesenú žalobcom proti sudcom najvyššieho správneho súdu, prejednal ju v intenciách právnej úpravy obsiahnutej v ustanoveniach § 87 a nasl. S.s.p. a dospel k záveru, že niet zákonného dôvodu na ich vylúčenie z prejednávania a rozhodovania v predmetnej veci.

Podľa § 87 ods. 1 S.s.p. sudca správneho súdu je vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci, ak so zreteľom na jeho pomer k veci, účastníkom konania, ich zástupcom alebo k osobám zúčastneným na konaní možno mať odôvodnené pochybnosti o jeho nezaujatosti, alebo ak konal, či rozhodoval vo veci ako zamestnanec orgánu verejnej správy.

Podľa § 87 ods. 2 S.s.p. vylúčený je i sudca správneho súdu, ktorý prejednával a rozhodoval tú istú vec na správnom súde inej inštalácie.

Podľa § 87 ods. 3 S.s.p. dôvodom na vylúčenie sudcu správneho súdu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v procesnom postupe sudcu a v jeho rozhodovacej činnosti.

9. Účelom právnej úpravy ustanovenej v citovanej právnej norme § 87 S.s.p. je prispieť k nestrannému prejednávaniu veci, k nezaujatému prístupu súdu, k účastníkom alebo k ich zástupcom a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Z hľadiska uvedeného ustanovenia je právne významný vzťah sudcu, a to buď: (i) k veci (o vzťah tejto povahy ide napríklad vtedy, keď sudca je účastníkom alebo vedľajším účastníkom konania, keď má osobný záujem na určitom výsledku konania, ale tiež vtedy, keď sudca verejne - napríklad prostredníctvom médií alebo iným spôsobom vyjadril právny názor na vec, ktorý je objektívne spôsobilý ohroziť jeho nestrannosť), (ii) k účastníkom konania [o takýto vzťah ide v prípade vzťahu sudcu charakteru rodičovského, manželského, súrodeneckého alebo iného blízkeho rodinného vzťahu alebo relevantného osobného vzťahu (tak pozitívneho alebo negatívneho)], (iii) k zástupcom účastníkov konania.

10. Správny súdny poriadok v § 87 ods. 3 zároveň vylučuje, aby dôvod pochybnosti o sudcovej nezaujatosti bol spájaný s jeho rozhodovacou činnosťou. Ustanovenie reflektuje na konštantnú rozhodovaciu prax, keď sudca v inej obdobnej veci rozhodol spôsobom, s ktorým účastník nesúhlasil, resp. opakovane bol ten istý účastník v rôznych veciach neúspešný.

11. Hoci je námietka zaujatosti v odôvodnení stručná a v zásade iba v dvoch vetách opisuje okolnosti, z ktorých sťažovateľ vychádzal pri jej uplatnení, je zrejmé, že sťažovateľ badal zaujatosť namietaných sudcov najvyššieho správneho súdu výlučne v ich predchádzajúcej rozhodovacej činnosti, ktorá vyústila do vydania rozhodnutia v jeho neprospech (najvyšší správny súd rozsudkom sp. zn. 7Sžsk/30/2021 zo dňa 27. septembra 2021 zrušil rozsudok krajského súdu, ktorým bolo jeho žalobe vyhovené).

12. Ako už najvyšší správny súd naznačil vyššie, ustanovenie § 87 ods. 3 S.s.p. ako aj ustálená rozhodovacia prax súdov sa stavajú k posúdeniu obdobných námietok zaujatosti konštantne. Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. 5Sdz/8/2011 zo dňa 23. decembra 2011 konštatoval, že „Zákonom predpokladané dôvody podmieňujúce zaujatosť alebo nezaujatosť sudcu na prejednanie a rozhodnutie pridelenej veci musia vyplývať z objektívnych skutočností. V námietke zaujatosti účastník nemôže ako dôvod použiť okolnosti, ktoré spočívajú v postupe súdu v konaní o prejednaní veci. Postupom sa rozumejú procesné úkony súdu vrátane rozhodnutí, ktoré upravujú vedenie konania. V širšom chápaní môžeme k postupu sudcu priradiť aj jeho rozhodnutie vo veci samej, ktoré je jeho ústavnou povinnosťou a preto túto okolnosť, že v inej veci meritórne rozhodol v prípade v jeho neprospech zásadne nemožno použiť ako dôvod na námietku zaujatosti... Sudcu nemožno vylúčiť nielen pre úkony v prejednávaní veci, ale ani pre úkony v iných právnych veciach vrátane rozhodnutí, ktoré vydal.“

13. S odkazom na uvedené preto nemožno pripustiť ako relevantný dôvod, údajne nasvedčujúci zaujatosti sudcu a spochybňujúci jeho objektivitu, že sudca o určitých otázkach koná a rozhoduje v rozpore s očakávaniami účastníka konania. Uvedené je umocnené skutočnosťou, že sudca je oprávnený ale zároveň povinný vykonávať svoju funkciu a pri rozhodovaní je viazaný iba Ústavou Slovenskej republiky, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a zákonom. Pokiaľ sa sudca pri prejednávaní veci dopustí procesných pochybení alebo rozhodne v rozpore so zákonom, Správny súdny poriadok dáva účastníkovi konania možnosť uplatnenia opravných prostriedkov, ktoré k dosiahnutiu nápravy slúžia. Námietka zaujatosti na takéto prípady slúžiť nemá. Nápravy sa môže účastník konania domáhať až za predpokladu, že sudca faktické rozhodnutie skutočne vydá. Takzvané „preventívne“ sa účastník konania nemôže domáhať zmeny zákonného sudcu iba s poukazom na jeho skoršiu rozhodovaciu prax.

14. Vzhľadom k uvedenému najvyšší správny súd podľa § 92 S.s.p. rozhodol tak, že sudcovia Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky JUDr. Viola Takáčová, PhD., JUDr. Michal Matulník, PhD. a Mgr. Michal Novotný nie sú vylúčení z prejednania a rozhodovania vo veci vedenej na najvyššom správnom súde pod sp. zn. 6Ssk/41/2023, keď nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by bola z hľadiska § 87 ods. 1 a 2 S.s.p. právne relevantná, a ani z vyjadrenia sudcov nevyplýva taká okolnosť, ktorá by odôvodňovala ich vylúčenie z prejednania a rozhodovania v tejto veci. Práve naopak, námietka zaujatosti poukazuje iba na skutočnosti, ktoré sa týkajú rozhodovacej činnosti sudcov, čo však podľa § 87 ods. 3 S.s.p. nemôže byť dôvodom ich vylúčenia.

15. Toto rozhodnutie prijal senát pomerom hlasov 3 : 0 (§ 147 ods. 2 v spojení s § 139 ods. 4 S.s.p.).

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.

